

เทคนิคการวางแผนอาชีพ (Career Planning)...ให้ประสบผลผลสำเร็จ

บทความโดย : อภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์

อีเมล : p_arporn11@yahoo.com

เชื่อแน่ว่าในชีวิตการทำงานนั้นย่อมต้องมีหลายต่อหลายคนเกิดความรู้สึกเบื่อ เซ็ง และทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จสิ้นไปวัน ๆ หนึ่ง นั่นอาจจะเป็นเพราะว่าคุณยังไม่รู้ว่าควรทำอะไร และสิ่งที่กำลังทำอยู่นั้นคุณเองชอบหรือไม่ ชอบ และมีหลายต่อหลายคนที่กำลังค้นหาคำตอบเหล่านั้นอยู่ แต่ค้นหาเท่าไรก็ยังไม่รู้ว่าเราควรจะทำอาชีพอะไรกันแน่?... แล้วคุณเองล่ะ..มีความรู้สึกเช่นนี้บ้างหรือไม่?

การวางแผนอาชีพ (Career Planning) เป็นการกำหนดสิ่งที่คุณอยากจะเป็นหรืออยากจะทำในอนาคตข้างหน้า ซึ่งจะมีทั้งแผนระยะยาว (5 ปี/10 ปี) และแผนระยะสั้น (1 ปี/2 ปี) การวางแผนอาชีพจะเป็นการจุดประกายความหวังและความฝันของคุณ และสิ่งนี้จะเป็แรงผลักดันให้คุณมีความรู้สึกสนุก รักในสิ่งที่กำลังทำอยู่ มีความรู้สึกตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญจะทำให้คุณได้มองเห็นคุณค่าของตนเองจากการทำงานนั้น ๆ ...ขอให้คุณเริ่มกำหนดแผนอาชีพของคุณเองตามขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

วิสัยทัศน์...ความฝัน/ความหวังในอาชีพ

วิสัยทัศน์ (Vision) คือสิ่งที่คุณอยากจะเป็นในอนาคตข้างหน้าภายในระยะเวลาหนึ่ง ๆ เช่น อยากเป็นนักพูดที่มีชื่อเสียงในอีก 5 ปีข้างหน้า อยากจะมีร้านอาหารเล็ก ๆ เป็นของตนเองภายใน 3 ปีข้างหน้า เป็นต้น พูดง่าย ๆ ว่าเป็นการกำหนดฝันหรือความหวังของคุณ ซึ่งจะเกิดขึ้นจากความสนใจ ความชอบ หรือความรู้สึกสนุกเมื่อคุณได้คิดหรือทำสิ่งนั้น...ขอแนะนำว่าคุณควรกำหนดฝันของคุณที่มีความท้าทายและต้องใช้ความพยายามและเวลาในการได้สิ่งนั้นมา ซึ่งคุณจะต้องอยู่เสมอว่าคุณอยากจะเป็นหรืออยากจะทำอะไรในอนาคตข้างหน้า ...แต่มีอีกหลายต่อหลายคนที่ยังไม่รู้เลยว่าอยากจะเป็นหรืออยากจะทำอาชีพอะไร...คำถามนี้อาจจะเกิดขึ้นในใจคุณ...ถ้าคำถามนี้เกิดขึ้น ขอแนะนำว่า ณ ขณะนี้ที่กำลังทำงานนั้น ๆ อยู่ ดังนั้นคุณควรคิดไว้เสมอว่าฝันของคุณก็คือ ความมีชื่อเสียงหรือได้รับการยอมรับในอาชีพที่คุณกำลังทำอยู่ ซึ่งเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ระยะสั้น อาจจะเป็นภายในระยะเวลา 1 หรือ 2 ปี ก่อน...เพื่อว่าคุณจะได้ปรับเปลี่ยนความฝันหรือความหวังของคุณ...แต่มีสิ่งหนึ่งที่อยากจะฝากคุณไว้ก็คือ "อาชีพที่คุณบอกอยู่เสมอว่าคุณไม่ชอบหรือพยายามหลีกเลี่ยงในอนาคตนี้...อาจจะเป็นอาชีพที่คุณรักมากและอยากจะทำมากในอนาคตก็เป็นได้" ดังนั้นขอให้พิจารณาและค้นหาให้ดี ๆ ว่าอาชีพอะไรที่คุณอยากจะทำ วาดฝันหรือหวังไว้

ความสามารถ...เสริมจุดแข็ง กำจัดจุดอ่อนนำไปสู่ "วิสัยทัศน์" ที่กำหนด

ความสามารถ (Competency) คือความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) หรือคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Attribute) ของคุณ โดยคุณควรตรวจสอบความสามารถ (Competency) ในปัจจุบันของคุณเองก่อน และพิจารณาว่า Competency ตัวไหนที่

คุณมีและเป็นจุดเด่นหรือจุดแข็งของคุณ และ Competency ตัวไหนที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องในตัวคุณ ซึ่ง Competency ทั้งสองประเภทนี้คุณจะต้องเสริมหรือพัฒนาให้มีขึ้น การเสริมจุดแข็งและกำจัดจุดอ่อนก็เพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ในสายอาชีพของคุณเอง การวิเคราะห์ความสามารถทั้งที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนของคุณนั้นสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดภารกิจหรือขั้นตอนการทำงานของคุณต่อไป

ภารกิจ...หนทางนำไปสู่ "ความหวัง" ที่ฝันไว้

ภารกิจ (Mission) คือหน้าที่หรือกิจกรรมที่คุณควรสร้างขึ้นมานำไปสู่ความฝันหรือความหวังของคุณ ซึ่งเป็นการกำหนดแผนการทำงานของคุณ โดยการกำหนดขั้นตอนการทำงานหลัก ๆ ว่าต้องเริ่มทำอะไรก่อนหลังเพื่อเป็นการเสริมจุดแข็งให้ดีขึ้น และปรับจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็ง เช่น

วิสัยทัศน์ : เป็นนักพูดที่มีชื่อเสียงในอีก 5 ปีข้างหน้า

จุดแข็ง : 1) มีทักษะในการพูดในที่ชุมชน

2) ชอบสอนและให้คำแนะนำปรึกษาผู้อื่น

จุดอ่อน: 1) ประหม่าเมื่อถูกถามในข้อมูลที่ไม่ได้เตรียม

2) ไม่สามารถยกตัวอย่างในขณะพูด

ภารกิจหรือขั้นตอนงาน :

1) สร้างเวทีหรือโอกาสในการพูดให้กับตนเอง เพื่อเสริมจุดแข็งข้อที่ 1 และพัฒนาจุดอ่อนข้อที่ 1

2) สร้างการยอมรับหรือความตระหนักในตัวตนจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องในสายชีพของคุณ

เพื่อเสริมจุดแข็งข้อที่ 2

3) แสวงหาความรู้และข้อมูลใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะพูดอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาจุดอ่อน

ข้อ 1 และข้อ 2

แต่หากอาชีพที่คุณอยากจะทำหรือฝันไว้ไม่ตรงกับอาชีพที่คุณกำลังทำอยู่นั้น ขอแนะนำว่าคุณควรตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามที่ได้รับมอบหมาย และได้คุณภาพงานตามที่กำหนด พยายามทำงานให้ถูกต้อง เพราะการทำงานผิดพลาดจะทำให้คุณเสียเวลาในการแก้ไข/ตรวจสอบงานนั้นอีกครั้ง...หากคุณทำงานได้สำเร็จภายในช่วงระยะเวลาการทำงานของคุณ คุณจะมีเวลาเหลืออีกมากหลังช่วงระยะเวลาการทำงานของคุณในการศึกษาหรือเรียนรู้งานที่คุณอยากจะทำหรือฝันไว้...ซึ่งจะทำให้คุณเป็นคนตื่นตัว และรู้สึกสนุกกับงานของคุณโดยไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย...แต่หากคุณยังไม่รู้ว่าจะทำอะไรในอนาคตข้างหน้าแล้วละก็...ขอแนะนำว่าภารกิจหรือแผนงานของคุณ ณ ขณะนี้ก็คือ การสร้างมูลค่า (Value) ของตนเองในการทำงานให้มากที่สุด โดยพยายามเรียนรู้งานและหาโอกาสทำงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ พยายามรับอาสาทำงานที่นอกเหนือจากงานที่ได้รับมอบหมาย (แต่คุณต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จก่อน) โดยคุณควรจะตอบตนเองอยู่เสมอว่า 1) งานที่รับผิดชอบปัจจุบันคืออะไร 2) งานใหม่ ๆ ที่คุณได้เรียนรู้คืออะไร

ตัวชี้วัดผลการทำงาน...เป้าหมายนำไปสู่ "หนทาง" แห่งชัยชนะ

ตัวชี้วัดผลการทำงาน (KPIs : Key Performance Indicators) คือเป้าหมายของผลงานที่กำหนดขึ้นตามภารกิจหรือขั้นตอน/กิจกรรมงานต่าง ๆ ซึ่งต้องสามารถวัดผลออกมาเป็นรูปธรรมหรืออาจวัดผลจากพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน โดย

พิจารณาในแต่ละภารกิจหรือขั้นตอนที่กำหนดคืออะไร และวิเคราะห์หาตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่เหมาะสมของแต่ละขั้นตอนงานนั้น ๆ ซึ่งหนึ่งขั้นตอนอาจจะมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานได้มากกว่าหนึ่งได้ เช่น ภารกิจของคุณก็คือ การสร้างเวทีหรือโอกาสในการพูดให้กับตนเอง KPIs ของภารกิจนี้คือ 1) ติดต่อสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ 10 แห่งภายในปี XXXX 2) พูดบนเวทีในลักษณะของ Public Training 20 ครั้ง ภายในปี XXXX 3) พูดบนเวทีในลักษณะของ In-house Training 5 ครั้ง ภายในปี XXXX

ผลลัพธ์...ผลที่เกิดขึ้นและข้อมูลย้อนกลับ

คุณควรประเมินผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้นจากตัวชี้วัด (KPIs) ในแต่ละตัวว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ โดยการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่คุณคาดหวังหรือตั้งเป้าหมายไว้ เพื่อว่าคุณจะได้นำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อพิจารณาความสามารถ (Competency) ของคุณว่าเปลี่ยนแปลงไปบ้างหรือไม่ ทั้งนี้คุณจะได้ปรับเปลี่ยนภารกิจหรือแผนการทำงานของคุณให้เหมาะสมต่อไปได้

เพื่อให้คุณได้เข้าใจภาพการจัดทำ Career Planning ตามขั้นตอนที่นำเสนอไปข้างต้นนั้น ขอยกตัวอย่างจากวิสัยทัศน์หรือความหวังของคุณที่ไม่สอดคล้องกับอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อาชีพปัจจุบัน	วิสัยทัศน์	ความสามารถ	ภารกิจ/แผนงาน	ตัวชี้วัดผลงาน
ผู้จัดการฝ่ายบุคคล	เจ้าของร้านอาหารไทยภายใน 3 ปีข้างหน้า	จุดแข็ง ความรู้ในการทำอาหารไทย วิจารณ์รสชาติของอาหารได้ จุดอ่อน ขาดเทคนิคในการปรุงอาหารไทยให้อร่อย	เข้าอบรมการทำอาหารไทย (พัฒนาจุดแข็งข้อที่ 1 2 และจุดอ่อนข้อที่ 1) ฝึกทำอาหารไทย (พัฒนาจุดอ่อนข้อที่ 1)	เรียนทำอาหารไทยจากสถาบันที่มีชื่อเสียง 2 แห่ง จำนวนครั้งของการวิจารณ์รสชาติอาหารไทย จำนวนครั้งของการทำอาหารไทย จำนวนข้อตำหนิของอาหารไทยที่คุณทำขึ้นมา

ดังนั้นการเตรียมตัวเพื่อวางแผนอาชีพของคุณโดยการค้นหาอาชีพที่คุณคาดหวังหรือฝันไว้ (Vision) ค้นหาความสามารถของตัวเอง (Competency) การกำหนดภารกิจหรือแผนการทำงาน (Mission) ตลอดจนการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมนั้น ๆ (KPIs) ซึ่งการวางแผนอาชีพด้วยตัวคุณเองจะเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้คุณสามารถก้าวเดินไปในเส้นทางสายอาชีพที่คุณคาดหวังไว้ได้อย่างมั่นคง